

נר מנחם

הגות לפרשת השבוע

לע"נ ר' מנחם ב"ר יששכר ומרת רחל ב"ר מנשה שרעבי ז"ל

הרהורים לפרשת וארא תש"פ | מאת הרב מנחם יעקבזון ראש הישיבה במושב

הכנס הבינלאומי והמסר הלאומי

עשרות מנהיגים, מלכים, נשיאים וראשי מדינות העולם מציינים בישראל את שחרור מחנה אושוויץ... העולם חוגג את הניצחון על גרמניה הנאצית באותו כיבוש... זה טוב שהם זוכרים, במיוחד כשיש כבר מכחישים, זה טוב שהם זוכרים כי אולי זה יעורר קצת את המלחמה נגד האנטישמיות, אבל זה אירוע אוניברסאלי, לא הפך היהודי הוא כאן העיקר על אף שהם הואילו לציין זאת בישראל.

מה אומר לנו אירוע השחרור? שרידי אדם בודדים שרדו ממאות אלפי הנשרפים... 'אושוויץ' - סמל הזוועה, תת אנושיות הגרועה ביותר שבני אדם יכלו להגיע אליה - והם הגיעו גם הגיעו על אף היותם בני תרבות...

אבל עם ישראל ניצח... באושוויץ זה עוד לא נראה גם לאחר השחרור. אבל 75 שנה אחרי, כשהעולם היהודי הישן קם לתחיה, כשהיהדות המקורית השנואה שבה לבעור באש קודש בכל העולם, כשנשמות הנעקדים על קידוש ה' מונצחות בלימוד התורה, בלימוד משנה וש"ס... באמירת רבבות קדישים על רבבות דפי גמרא ומשנה, זהו הניצחון של 'נצח ישראל'.

כשהשבוע שוב חגגו למעלה מעשרת אלפים איש את סיום הש"ס, מהם צאצאיהם של שרופי אושוויץ, דכאו, ברגן בלזן, מהם צאצאי הניצולים, זהו הניצחון על השטן הנאצי שיותר מכל שנא את התורה ולומדיה.

אתה תגמור את הש"ס... המשפט שהציל!

הנה סיפור ממקור מוסמך (כפי שהופיע בגיליון של הארגון העולמי ללימוד הש"ס 'דרשו') - סיפור המשלב את שני האירועים.

ר' שמעון אליקון, יהודי ממקסיקו, סיפר לרבי אברהם יצחק טויב שליט"א על אירוע נדיר אותו חווה בעת שהשתתף פעם יחד עם משלחת מכובדת ממקסיקו בסיום הש"ס בארצות הברית. "ישבתי שם ליד יהודי מבוגר כבן תשעים", סיפר ר' שמעון, "וברגע סיום הש"ס, כאשר פרצה השמחה והשתתפים פיזו ורקדו בכל עוז לשמחתה של תורה, הצעתי לאותו יהודי לרקוד יחד אתי. הוא נענה להזמנתי ואמר לי: 'בשמחה זו אני מספר אחת...', 'ואני מספר שתיים', עניתי לו בהלצה, ומיד שאלתי אותו: בשמחה שרבבות יהודים משתתפים בה, מדוע הנך חושב שאתה מספר אחת...?'

שב ואספר לך את סיפור חיי! אמר לי היהודי המבוגר, "נולדתי בלובלין וגדלתי על ברכי רב העיר הגאון רבי מאיר שפירא זצ"ל מחולל הדף היומי. פעם בהיותי ילד, בשמחת תורה נשא אותי רבי מאיר שפירא על כפיו ואמר לי: 'אתה תגמור את הש"ס...' לימים פרצה מלחמת העולם השנייה והנאצים ימ"ש העבירו אותי שבעה מדורי גיהנום, באחד מהם הושלכתי יחד עם עוד ארבעה נערים לבור עמוק... בצר לי זעקתי, הלא

המהר"ם שפירא אמר לי שאני אגמור את הש"ס... אני חייב להישאר בחיים... וברוך ה' נשארתי בחיים, היחיד מבין הילדים.

עברה תקופה, צבא ארה"ב שחרר אותנו ועברתי לגור בארצות הברית. המציאות החדשה וגשמיותה של אמריקה השכיחו ממני אט אט את עברי. נישאתי אמנם לאשה יהודיה, אך חייתי כאמריקאי חילוני לכל דבר. נולדו לי ילדים והם הלכו בדרכי ומוצאם היהודי כלל לא בא לידי ביטוי.

עד שחל המפנה הגדול בחיי. לילה אחד נגלה אלי בחלומי מורי ורבי לשעבר המהר"ם שפירא מלובלין זי"ע, ואמר לי אתה הרי חי בזכותי...! טענת שאמרתי לך לגמור את הש"ס... על מנת כן ניתנו לך חיך במתנה... חזור לחיות כיהודי כשר, החל ללמוד את הש"ס ותסיימו...

כשהתעוררתי לא נתן לי החלום מנוח, נזכרתי בעברי המפואר, בעיירתי ובמשפחתי. בנס הגדול כשניצלתי מן הבור ובהבטחתי לסיים את הש"ס... הבנתי כי מעתה עלי לשנות את אורח חיי ולמלאות את תפקידי. קראתי לכל בני משפחתי, סיפרתי להם את דבר החלום, וכולנו יחד חזרנו בתשובה שלמה... התחלתי מיד ללמוד את הש"ס כהבטחתי וכברכת רבי מאיר שפירא מלובלין, והנה אני זוכה כעת לסיים את הש"ס... עתה מבין אתה מדוע אני מספר אחת בשמחה הזו...?

גלות מצרים והשואה

אם יש משהו שיכול להידמות לשואה – זו גלות מצרים. פרעה מדכא עם שלם בעבודת פרך, עם שעד לא מכבר היה נכבד ותרם לכלכלה המצרית יציבות ואיתנות פיננסית - הופך להיות עם עבדים שחייהם אינם שווים מאומה... פרעה משליך תינוקות ליאור, פרעה שוחט כל יום שלש מאות ילדים ורוחץ בדמם, ילדי ישראל משוקעים בבנייני מצרים כתחליף ללבנים שאבותיהם לא הספיקו להשלים... אכזריות בשיאה.

הסתר פנים מדכא שאין כמוהו. מה חושב היהודי שמסורת אבותיו מספרת לו על גדולת האומה, על יוסף שהציל את מצרים, על יעקב שהפסיק את הרעב...? הכל הפך להיסטוריה נשאר רק כאב, הסתר פני ה', קוצר רוח ועבודה קשה המונעים אפילו שמיעת בשורה טובה.

ומתוך החשיכה העמוקה בוקע האור

מתוך הגלות העמוקה, מתוך הסתר הפנים בוקע אור הגאולה, נבואת 'פקוד יפקוד' מתחילה להתגשם, עם העבדים הופך להיות 'בני בכורי' – והוצאתי והצלתי וגאלתי – ולקחתי אתכם לי לעם והייתי לכם לאלקים... קריעת ים סוף, מעמד הר סיני, עם סגולה!

אלפי שנים חלפו, אירופה ה' אלפים ת"ש – תש"ה, עומק הגלות והסתרת הפנים... שעבוד וסבל עינוי והשפלה... רצח מיליונים שאפילו במצרים לא היה. חושך מוחלט. תש"ה, 1945, רסיסי אדם יוצאים מהחנות, שברי כלים, שרידים, אחד מעיר שנים ממשפחה, היש תקוה לעם היהודי?

ולאחר החושך מתחיל להבקיע האור. עם ישראל מקבץ שבריו קם לתחיה, בארץ הקודש ובעולם מיליוני יהודים, שמירת תורה ומצוות, לימוד יומי ש"ס, הלכה, מאות ישיבות ברחבי תבל, רבבות תלמידי חכמים עוסקים בתורה יום ולילה. נקמת ישראל בשטן – נצח ישראל!

בציפיה לגאולה השלמה שבת שלום וכל טוב לכולם